

نگاهی به تأثیر انقلاب اسلامی ایران در توسعه و تعمیق نماز جمعه در فضای بین الملل

محمود فرزخی

ایشان در ادامه، بر لزوم استفاده هرچه بیشتر دانش پژوهان از تجربیات میهمانان تأکید کرد.

نماز جمعه مایه امید در کشورهای غیر اسلامی

سپس اولین میهمان مجازی این جلسه، شیخ محمد خلیل (امام جمعه مسجد محمد نبی ص شهر سیوداد دلسته پاراگوئه) با اشاره به ایجاد فضای معنوی در نماز جمعه گفت: «برگزاری نماز جمعه، به ویژه در کشورهایی که از وطن‌های اسلامی دور هستند، باعث شور و نشاط و امید برای مسلمانان است. آنان برای دریافت برخی از رشحات اسلام و قرآن کریم که جوّی روحی، ادبی و معنوی ایجاد کرده، حضور پرشوری دارند. می‌گویند ما به پشتیبانی روحی و معنوی نیاز داریم. نماز جمعه پناهگاه معنوی مردم شده است.»

ایشان از امام خمینی ره به «علمدار وحدت اسلامی» تعبیر کرد و افزود: «نماز جمعه در کشور برزیل و پاراگوئه، با توجه به اصل وحدت میان شیعه و سنی برگزار می‌شود و همه ما موظفیم با قدرت و صبر، این مسیر را ادامه دهیم.»

وی تأکید کرد: «ما ممنون و مدیون امام خمینی ره هستیم که برای برپایی نماز جمعه، زبانی، فعلی و عملی، تأکید کرد. عصر ما مدیون نایب و جانشین امام، یعنی امام خمینی و خامنه‌ای است. ایشان از همان اول برای ما یک نفس مسیحایی بود.»

ایشان در ادامه سخنان خود گفت: «من خاطرات زیادی از نماز جمعه دارم. نماز جمعه در کشورهای اسلامی، به ویژه جاهایی که پیروان مذاهب گوناگون اسلامی در آنجا حضور دارند، با تأکید بر وحدت برپا می‌شود. ما در اینجا بر خواندن سوره جمعه

ویننار «تأثیر انقلاب اسلامی ایران در توسعه و تعمیق نماز جمعه در فضای بین‌الملل» در روز شنبه، ۱۳ بهمن ۱۴۰۳، با حضور کارشناسانی از کشورهای گوناگون و با میزبانی و همراهی مدیر، معاونان و گروهی از استادان و دانش پژوهان مرکز تخصصی شهدای محراب در سالن جلسات این مرکز برگزار شد. هدف از این ویننار، آشنایی با فضای نماز جمعه در کشورهای آفریقایی و آمریکای جنوبی و نیز شناخت تأثیر انقلاب اسلامی در گسترش نماز جمعه‌های خارج از کشور بود.

کارشناسان و مهمانان ارائه‌دهنده

کارشناسان این ویننار، حجت‌الاسلام سیدهدایت رضوی (امام جمعه شهر جرج‌تاون پایتخت کشور گویان)، حجت‌الاسلام شیخ محمد خلیل (امام جمعه شهر سیوداد دلسته کشور پاراگوئه) و حجت‌الاسلام شیخ نسیمبا لمبا جعفر از کشور کنگو بودند.

این جلسه با قرائت قرآن یکی از دانش پژوهان آغاز شد. سپس حجت‌الاسلام جلالی، مدیر مرکز تخصصی شهدای محراب، پس از خوشامدگویی به مهمانان حاضر و مجازی این جلسه، و تبریک مناسبت‌های ماه شعبان و دهه فجر، به گسترش فرهنگ برگزاری نماز جمعه در جهان تشیع در داخل و خارج از کشور اشاره کرد و گفت:

«ما در ایران قبل از انقلاب، شاهد

نماز جمعه به این شکل وسیع

نبودیم چه برسد به خارج از کشور!

اما الان به برکت انقلاب، نماز

جمعه برگزار می‌شود و ان‌شاءالله

هرچه بیشتر این شبکه مبارک

توسعه یابد و بدرخشد.»

به روابط ایران و کنگو گفت: «این دهه فجر و ۲۲ بهمن برای ما بسیار مهم است. قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹، کنگو و ایران، ارتباط سیاسی عمیقی داشتند؛ اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی، این ارتباط در حوزه‌های دیگر فرهنگی، مذهبی، دینی و ... نیز توسعه یافت و مراکز فرهنگی در کنگو خیلی بیشتر شد. پشتیبانی از شیعیان، پس از انقلاب اسلامی زیاد شد. سفیر ایران در کنگو، مسجدی بسیار زیبا ساخت که هر کس می‌بیند، می‌گوید: این مسجد و این هنر، هنر عرب نیست؛ بلکه هنر ایران است! روحانیون شیعه ایرانی به آنجا آمدند و با ارتباط با ما و دوستان ما، امام جماعت و جمعه تربیت کردند و من هم امام جمعه شدم. ۷۰ درصد مردم کشورم مسیحی هستند و ما با تمام سختی‌ها به ایران امید داریم. مردم کم‌کم با شیعه آشنا می‌شوند. نماز جمعه در آغاز در فضای باز برگزار می‌شد».

در نماز اهتمام داریم که باعث می‌شود یک انرژی پرمعنا برای همه مومنان باشد. خاطرات ما در هر روز جمعه زیاد است. به لطف خدا برادران سنی هم با ما در نماز شرکت می‌کنند».

ایشان در پاسخ به پرسش یکی از دانش‌پژوهان، درباره چگونگی برپایی نماز جمعه در روز غیر تعطیل در کشورهای غیر اسلامی، توضیح داد: «بله، هرچند نماز جمعه در کشور ما در یک روز غیر تعطیل برگزار می‌شود، اما با همکاری بزرگان و تصمیم‌گیران مسجد، نماز جمعه در بازار برپا می‌شود؛ به همین دلیل، مسلمانان در نماز جمعه، شرکت می‌کنند».

هنر ایرانی در مساجد کنگو

شیخ نسیمبا لمبا جعفر، امام جمعه یکی از شهرهای کشور کنگو، میهمان حضوری این جلسه، ضمن تبریک مناسبت‌های شعبان و دهه فجر به شرکت‌کنندگان در این وبینار، با اشاره

نماز جمعه مایه وحدت و قدرت اسلام

ایشان در ادامه گفت: «نماز جمعه در کنگو باعث قدرت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ما می‌شود. برای نمونه، من و گروهی از شیعیان، به منطقه‌ای که ۷۰۰ کیلومتر از پایتخت دورتر بود، رفتیم. آنان گفتند: در اینجا مسجدی وجود ندارد. بنابراین نماز جمعه را در فضایی باز برگزار کردیم. مسیحیان می‌پرسیدند: این چه کاری است؟ در رکوع و سجده چه می‌گفتید؟ تبلیغ و توضیحات ما باعث شد که برخی از آنان مسلمان شدند!

فرماندار منطقه وقتی شنید در آنجا نماز جمعه برگزار شده، گفت: من می‌خواهم امام جمعه را ببینم. سپس به خانه ما آمد و گفت: شنیدم نماز جمعه برگزار می‌کنید؟ پاسخ دادم: بله! پرسید: آیا مجوز دارید؟ گفتم: بله! ما مؤسسه‌ای در پایتخت داریم و از آنجا مجوز گرفته‌ایم. ایشان تأیید کرد. وقتی دیگران از خانه خارج شدند، فرماندار به من گفت: من را دعا کنید! من هم به ایشان گفتم: به شرط اینکه زمین در اختیار ما قرار بدهید که مسجد بسازیم. چند سال بعد، من به ایران آمدم؛ اما شنیدم که در آن منطقه، با کمک نیکوکاری لبنانی، مسجد ساخته‌اند.

نماز جمعه به لحاظ اقتصادی هم برای ما خوب بود؛ زیرا ما شیعیان در آنجا اقلیت بودیم و هستیم. فقط ۵ درصد شیعه، آن هم نه متمرکز، بلکه پراکنده هستیم. اهل سنت وقتی فهمیدند ما نماز جمعه برپا می‌کنیم، شرکت می‌کردند و برخی از آنان برنج و خوراکی‌هایی را پس از نماز جمعه بین نمازگزاران پخش می‌کردند. اهل سنت در آن منطقه بسیار خرج می‌کنند. یکی از شاگردان من که نزد من و در خانه من تحصیل می‌کرد، شنیدم پس از

مدتی، امام جمعه مسجد اهل سنت شده؛ چون آنها ۳۰۰ دلار به او پرداخت می‌کردند! او از سوی مؤسسه‌ای در کویت حمایت مالی می‌شد.

ما در کنار کار علمی، باید برنامه‌ریزی می‌کردیم تا کسانی که برای تحصیل علوم حوزوی می‌آمدند، پس از مدتی، بتوانند تدریس کنند یا امام جماعت شوند؛ البته با کمبود مسجد مواجه هستیم. تازه شروع کرده‌اند تا مسجدی را بسازند.

شیخ جعفر در ادامه، ضمن تأکید بر اصل وحدت، افزود: «در منطقه ما شیعیان و اهل سنت حضور دارند و الحمدلله میان آنان وحدت برقرار است؛ به‌گونه‌ای که روحانی شیعه، در مراسم اهل سنت شرکت می‌کند و به مساجد آنان رفت‌وآمد دارد». ایشان با اشاره به تأثیر افکار و فرهنگ غرب بر مردم کنگو ابراز داشت: «ما سعی می‌کنیم در خطبه‌های نماز جمعه، مردم را -که متأسفانه غرب‌زده هستند و غربی‌فکری‌کنند- به سمت فرهنگ اسلامی هدایت کنیم».

ایشان در بخش پایانی سخنانش گفت: «با توجه به حضور مبلغان ایرانی، طلاب زیادی در آنجا تربیت شده‌اند و هم‌اکنون چندین نماز جمعه در مراکز گوناگون برگزار می‌شود. ابتدا در فضای باز برگزار می‌شد؛ اما اکنون چندین مسجد، در منطقه تأسیس شده است».

نماز جمعه و بیداری اسلامی

میهمان ارائه‌کننده پایانی این وبینار، حجت‌الاسلام سیدهدایت رضوی، امام جمعه شهر جورج‌تاون کشور گویان بود که به صورت مجازی در جلسه شرکت کرده بود. وی با اشاره به تأثیر انقلاب اسلامی بر توسعه و تعمیق نماز جمعه در کشور گویان، بر نقش نماز جمعه در ایجاد بیداری اسلامی تصریح کرد. ایشان

دربارهٔ نماز جمعه و اثر آن بین مردم آن منطقه ابراز داشت:

«نماز جمعه جهشی به سوی بیداری است. نماز جمعه یکی از تأثیرگذارترین فعالیت‌ها در زمینهٔ بیداری اسلامی و جهش اسلامی است. تأثیر انقلاب اسلامی زیاد بوده و هر آگاهی و اقدام ما در آنجا، نتیجهٔ حوزهٔ علمیهٔ قم است.»

سخنان ایشان در دو بخش ارائه شد. وی در بخش اول به تأثیر نماز جمعه در توسعه و تعمیق اسلام راستین و گسترش سخنان امامان شیعه پرداخت و گفت: «در این بخش چند نکته وجود دارد:

نکتهٔ اول، بیداری معنوی است؛ یعنی خیلی از دوستان درخواست می‌کنند که خطبه‌های نماز جمعه ضبط، پیاده‌سازی و تخلص شود و برای استفادهٔ همگان، در کانال‌ها و گروه‌های فضای مجازی قرار داده شود. نکتهٔ دوم، رهبری فکری و اجتماعی است.

نکتهٔ سوم، وحدت درون جامعه است که بین شیعه و اهل سنت وجود دارد. نکتهٔ چهارم، مقابله با شبهه‌ها و تحریف‌هایی است که در جامعه رواج دارد و ما در نماز جمعه آنان را مطرح و سعی می‌کنیم آنها را پاسخ دهیم و مشکلات را حل کنیم.»

وی در بخش دوم از سخنان خود، به تأثیر نماز جمعه و خطبه‌ها بر افراد اشاره کرد و گفت: «پیام اصیل اسلام و رفع ابهام‌ها، در این بخش گنجانده شده است و این بخش، باعث هدایت افکار و حل شدن خیلی از مشکلات شده است.»

سپس ایشان ادامهٔ همین بخش به چند نکتهٔ کلیدی اشاره کرد:

- ۱. وحدت امت اسلامی. ما در برخی مواقع، از دیگر مذاهب اسلامی دعوت می‌کنیم تا در نماز جمعه شرکت کنند. به همین دلیل، گاهی افرادی از طیف‌های گوناگون در نماز جمعه شرکت و پرسش‌های خود را مطرح می‌کنند.

- ۲. بیداری جهانی. در این زمینه نمونه‌ای را عرض کنم:

دو روز پیش، در برنامه‌ای رادیویی، مجری از من پرسید: از این برنامه که روز جمعه پخش می‌شود، خیلی استقبال می‌شود و مردم در اینجا می‌دانند که روز جمعه، متعلق به مسلمانان است؛ شما چکار کرده‌اید که این قدر تاثیرگذارید؟! در پاسخ گفتم: این، تاثیر بیان معنویات و حرف‌های عمیق اسلام است.

- ۳. مقابله با اسلام‌هراسی و بیان حقایق اسلامی. هنگامی که ما به شبهه‌های مطرح شده علیه اسلام جواب می‌دهیم، شوق مردم به اسلام و مبانی آن، روزبه‌روز بیشتر می‌شود.
- ۴. بیان مواضع سیاسی. البته با احتیاط آن را بیان می‌کنیم و نظریات سیاسی اسلام را با احتیاط بازگو می‌کنیم.
- ۵. افزایش آگاهی و بصیرت اسلامی. برخی از خارج کشور پیام می‌دهند که خطبه‌ها را ضبط و منتشر کنید که باعث افزایش آگاهی جهانی می‌شود. به عنوان نمونه، آخرین نماز جمعه در ماه مبارک رمضان، هم‌زمان با روز قدس، تأثیر بسیار زیادی در افزایش آگاهی و بصیرت اسلامی و دفاع از مظلوم دارد.
- ۶. دیپلماسی عمومی و تأثیر در جهان. انتشار خطبه‌ها به زبان‌های گوناگون، باعث بیان دیپلماسی اسلام می‌شود که بسیار تاثیرگذار است. گفتنی است که در پایان این جلسه، هر یک از میهمانان به پرسش‌های دانش‌پژوهان حاضر در جلسه پاسخ دادند.

